

Izhaja:
vsako sredo zjutraj
Stane za celo leto 15 L.
» pol leta 8 »
» četril leta 4 »
Za inozemstvo celo leto lir 40.
Na naročila brez doposlane naročnine se ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik: Polde Kemperle.

TRAJNA STRAŽA

Št. 47

sredo 30. junija 1926.

Leto IX.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se računajo po dogovoru in se plačajo v naprej. List izdala konsorcij »GORIŠKE STRAŽE«. Tisk Katoliške tiskarne v Gorici, Riva Piazzata št. 18.

Uprava in ureništvo: ulica Mameli št. 5, — (prej Scuole). — Telef. int. št. 308.

Proč z narodnim sovraštvom!

Ko prihajajo k nam vrli možje z dežele in nam prinašajo poročila, kako zelo divja politično nasprotstvo po vaseh, nam grenka bolečina pretresa srce. Kako tudi ne! Katero čuteče srce ne bi se stisnilo v bridkosti, ko sliši vsak dan, vsak dan: Koliko gorja in solz rode spori med narodi! Kakor črna povodenj se razliva sovraštvu, zastruplja duše, vničuje plemenite kali v človeških srcih. Človek, ki je poln temnega sovrašstva, se spremeni v nesocialno bitje in ne pozna ne vesti, ne usmiljenja.

Ta divji, krvoločni nacionalizem je kot grozna, nalezljiva bolezen. Kogar se prime, temu zakrknje srce in postane trdo ko kamen. Govori mu, prepričaj ga z najbolj tehtnimi dokazi, izkaži mu gostoljubnost in največje dobrote, ponudi mu vso ljubezen — pa te bo udaril v lice. Daj mu kruha, dal ti bo kamen. Nesrečno politično sovraštvu ga je oslepilo. Kaži mu solnce pravice, ki sveti vsem narodom — pa bo dejal, da pravice ni, da solnca ni. Slep je! Nacionalistični človek je tako slep in zakrknjen, da ga noben človeški razlog ne more ozdraviti.

In zagrizenega nacionalista bi bilo res treba ozdraviti. Zakaj hudo

je bolan. Njegova duša je okužena in do vrha polna grdega sovrašstva. Toda kje je ta zdravnik? Kdo mu izreže iz možgan napuh? Kdo ga bo prepričal, da so vsi narodi otroci enega Očeta, da so vsi bratje in da brata ne smeš sovražiti?

Mi malo verjamemo v človeško moč. Človek slepca ne more napraviti videčega. To bi bil čudež. Ta čudež more storiti le Bog sam.

Zato dvigamo zdaj, v binškočnem času, ko obhajamo spomin na one dni, ko so apostoli govorili v vseh jezikih vsem narodom — dvigamo svoj klic do neba, h Očetu vseh narodov, k edinemu Gospodarju slovenskega naroda. Naj od tam zasije luč, naj Njegova roka odpre oči nesrečnežem.

Mi pa se bomo bojevali zvesto in brez strahu za to, da zmaga velika evangeljska misel, ki jo je tako jasno in lepo izrazil veliki glavar katoliške Cerkve, Benedikt XV.: Tudi v življenju med narodi velja postava ljubezni do bližnjega! Da zmaga ta veličastna resnica tudi na naši zemlji — za to delamo! In ta ideja je vredna žrtve!

Kaj se godi po svetu

Preteklo nedeljo se je izvršilo v Nemčiji prav svoje vrste ljudsko glasovanje. Šlo je za to, da izve vlada ali se naj pregnanim nemškimi knezom vrne kaj od njih premoženja ali naj se jim pove, da nimajo od države ničesar več pričakovati. Naši bravci so morda že kaj slišali, kako je nedeljsko glasovanje izpadlo. Vrvenje v sedanji Nemčiji je pa tako zanimivo, da moramo bravec naše ljube, a okrnjene »Goriške Straže« predočiti politično sliko iz nemške republike zadnjih par mesecev.

Zopet rasejo v objesti.

Kot marsikje po Evropi tako je tudi v Nemčiji konec svetovne vojne pomenil konec cesarskih, kraljevskih in knežjih slav. Kakih 28 nemških knezov in njihovih družin je moralo pobrati svoje dragocenoosti in iti. Za njimi ni mnogo ljudi jokalo. Pa saj tudi ni bilo vzroka, ko so pa nemško ljudstvo stali na milijarde mark. Šli so prav ponižno in čakali na boljše dni. Nade so jim počasi vzhajale. Ko je bil izvoljen maršal Hindenburg za državnega poglavarja, so že menili, da se Nemčija spet vrača v cesarske čase. Nekoliko je res krenila na desno, a toliko pa spet ne, da bi bila za stare kneze tako navdušena, da bi kar globoko segla v državno blagajno in jim plačala ogromne odpravnine, kakor so si želeli. Njih up je bil še večji. Vsi pregnani vladarji od bratnega Viljema pa do najmanjšega turinškega grofiča so kukali izza Hindenburgovih pleč, češ, ta je naš mož, ta nam bo spet ugledil shojene steze do prestolov. Njih misli so dobro uganelle vse republikanske stranke, ki vedo, da ni vsa Nemška še trdno v republikanskem taboru. Zato tudi niso ugodili socialni demokratje knežjim zahtevam po

odškodnini. Šele sedaj so se knezi spet oglasili, pa še prav objestno, kot nekoč, ko so še smeli rožljati s sabljo.

Niso lačni, ne!

Kar naenkrat se je cela država znašla sredi velikega vprašanja o odpravnini knezov. Bila so različna mnenja, kako naj se to vprašanje reši. Odstavljeni vladarji zahtevajo namreč precejšnje svote, ki jih pa v državnih blagajnah niti ni. Najbolj kratki in jasni so komunisti, ki pravijo: »Naše kronane glave so prej kradle od ljudskih žuljev, zdaj naj to povrnejo in nobena krivica se jim ne bo s tem zgodila.« Skrajno mnenje zastopajo seve »čeladarnji«, nacionalistične zveze, ki hočejo, naj država plača knezom, kolikor ti hočejo; najraje bi seveda, da bi jim finančni minister dal še kaj za nameček, kar bi potem že znali nacionalisti in monarhisti speljati v svojo propagandne blagajne. V sredi stoje pa s prstom na čelu zmerne stranke desnice in leve ter modrujejo, kaj bi. Socialisti pravijo, da bi ti gospodje ne smeli toliko zahtevati, saj je bilo ponekod kar po poldežele knežja posest. Vse to so si pa vladarske rodbine po krivici prilastile. Pa tudi zdaj niso takile gospodje lačni. Poglejte: jeseni 1919. je izplačala država Viljemu 6 milijonov zlatih mark, pozneje so mu dali še vse dragulje in vrednosti iz cesarske palače, tako da je dobil do maja l. 1924. 32 milijonov. Od predlanskega leta sem pa dobiva mesečno po 50.000 zlatih mark. S tem pač lahko »skromno« živi. Drugi knezi so tudi že prejeli gotove svote. Med bolj majhnimi vladarji jih pač bo nekaj, ki so precej izgubili. Katoliški centrum je tudi razdvojen. Oglašajo se razni možje, ki pravijo, da gre za vprašanje vesti. Od-

stavljenim vladarjem da ne gre kar meni nič tebi nič jemati posestev, to je vendar tatvina. Zato je bilo največ mnenj, da je vsak posamezen slučaj treba posebej presoditi in odškodovati posameznike po njih premoženju. Duhovščina je tudi močno poudarjala to stališče. Izgledalo je par dni pred glasovanjem kot da bi bil republikanski tabor razdvojen. Tako vpliva gorje tistih vladarjev še potem na ljudstvo, ko jih ni več doma.

Ne vedo kako in kaj.

Za nedeljo 20. junija sta oba tabora za in proti knezom napela vse agitatorske moči. Saj ni šlo le za odpravnino. V nedeljo se je zopet imelo pokazati, kje je nemška duša ali pri tistih, ki hočejo nazaj stare čase ali pri možeh, ki hočejo graditi novo Nemčijo na poštenjših temeljih. Ljudsko glasovanje je torej imelo tudi važen političen pomen. Agitacija je bila zlasti v soboto zvečer prav živa. Komunisti so posebno v pruskem mestu Stettinu delali veliko vpitja proti monarhistom. Z gorečimi bakljami so korakali po ulicah in v nemalo volivce, naj glasujejo proti knezom. V raznih mestih so se tudi krepko zgrabili s »čeladarnji«. Krvi je bolj malo teklo. Tem več pa črnila. Letaki so bili nasuti ponekod kot listje. 23 milijonov mark so zmetale stranke za agitacijo. Najbolj zanimivi so bili pozivi desničarjev, ki so končavali z vzklikom: »Volivci, ostanite doma!«

V resnici je dosti volivcev tudi tako ravnalo. V nedeljo zvečer je šla iz Berlina v svet brzovavka, da izid ljudskega glasovanja ni — odločen. Vseh volivnih upravičencev je nekaj nad 39 milijonov in pol, na volišče jih je pa šlo komaj 15 milijonov. Od teh je bilo proti knezom 14 milijonov, za pa malo nad po milijona. Toda kljub temu ni odločitve, ker bi moralo po zakonu biti nad polovico volilnih upravičencev na tej ali oni strani.

Tako so vsi agitacijski milijoni šli v zrak. Odločiti bo pa morala zopet vlada, kam iz teh zadreg. To se ne bo prišlo do kakih pogodb, tako da bodo eni imeli čisto vest, drugi nekaj odškodnine v žepu, tretji pa svoj republikanski prapor neoskrnjen. Borba med staro in mlado Nemčijo se bo pa še vžigala.

Na Balkan se upirajo oči marsikaterega državnika. Tod ne pelje le »visoka cesta« nekdanje nemške osvojevalne politike v Azijo, marveč je tudi obširno gospodarsko polje. Balkanske države bi zvezane tvorile eno največjih evropskih veslesil, tako pa se potezajo precej razdeljene med seboj za snetljivo priateljstvo te ali one velesile. Le Rumunija in Jugoslavija, ki ju pa nič kaj močno ne vežejo zunanje-politični odnosi, sta se približali Češki, ki bi bila še boljša zaveznica, če bi se dobro razumela s Poljaki. Najslabše za sporazum teh treh držav je pa to, da niso v zvezi še z Bolgarijo. Krvna vez se tu umika nesrečni politiki. Mesto močne državne zveze od Savskih vrelcev do Črnega morja, je še danes vrzel, ki jo izkoraščajo drugi. Mali sporazum bi moral imeti v svoji sredi tudi Grško in Albanijo. Tako bi bil slovanski Balkan res močna sila, samostojna in upoštevana.

No, pa zaenkrat moremo računati le z »Malim sporazumom«, ki je morda priprava za to bodočo zvezo držav. Kakor vsako leto, tako so se tudi letošnje poletje zbrali zunanji ministri na diplomatičen sestanek, in sicer na Bledu.

Zborovanje na Bledu.

»Biser slovenske zemlje«, se je bralo letos po vseh mogočih listih, »je Bled«. Lani je zunanji svet poznal samo »Veldes«. Od letošnjega sestanka državnikov ima Bled vsaj svoje pošteno krstno ime, ki ga pred tuji ni smel nositi. Ta »biser« je bil letos zelo moten od večnega deževja. Poznavalci razmer so že trdili, da se bo zato polotilo gospodov državnikov kako trganje in jih zato ne bo. Pa je bilo zares trganje, vsaj pri dveh. Češkemu zunanjemu ministru Benešu so kar v vlak med Benetkami in Rakekom prinesli brzovavko, da mora odstopiti kot minister. Njegova stranka Narodnih socialistov ga je pozvala, naj odstopi radi domačih političnih razmer. Uradniška vlada je namreč sprejela zakon glede ureditve duhovniških plač in o carini na poljske pridelke. Dr. Beneš pa je edini politik v vladi, ki ga je gotova stranka vanjo poslala. Beneš se je potemtakem vozil na Bled s precej polomljenim ugledom. Toda komaj je prišel v Jugoslavijo, je poslal v Prago povedat, da raje odstopi kot poslanec in strankin pristaš kot pa kot minister. Zato je na Bledu mogel zopet moško nastopiti kot mu je bilo to doslej mogoče. S svojo stranko pa se minister zdaj pogovarja v Pragi.

Pred Beneševim tovarišem, jugoslovanskim zunanjim ministrom Ninčičem je tudi prišla pošta, da se mu maje stolec. Kreg s Pašičem se še ne ve, kako bo končal. Radikali se cepijo in Ninčič ne ve katero krilo bo močnejše, zato se še lovi.

Najbolj čvrsto se je pa oziral po gorenjskem polju rumunski Mitiloneu, Ducov naslednik. Mož predstavlja Romunijo, ki je pravkar prišla v trdne generalske roke. Še predno se je ustavil vlak v Lescah, so vedeli na Bledu zbrani časnikarji, da bo zahteval prvo besedo v »Malim sporazumu« in pooblastilo, da sme on istega zastopati pri Društvu narodov namesto dr. Beneša. Takole so se vozili ministri na Bled. Po prvih medsebojnih pozdravih in klonih so šli loviti ribe.

Diplomatski pogovori.

Po obilnem ribjem lovu na Blejskem jezeru so sedli za zeleno mizo. Najprej so dognali, da je Mali sporazum čvrst. S tem se je poglelo ves selje nekaterih držav, ki jim ni ljuba močna »Mala antanta«. Predvsem Madžari, Grki in Albanci bi radi s svojimi pokrovitelji videli, če bi si skočili malo antantariji malice v lase. Rumun je zagotavljal, da je prijatelj Rusije, a Besarabija da je le rumunska zemlja in upa, da ga bosta v tem podporala tudi tovariša. Ninčič je povedal, da je Jugoslavija prijateljica Francije, a obenem še vedno zaveznica Italije. Z Bolgari in Grki živi Jugoslavija v miru, so si tudi povedali ministri. Mi bi raje slišali, če bi se menili, kako pridobiti Bolgare v pošteno zvezo in Grkom dopovedati, da se morajo osloniti na Mali sporazum. Tako se je zdelo iz ministrskih razgovorov, da je krog in krog samo lepa rožnata jutranja

zarja; nikjer nobene sapice, ki bi kalila to romantično politično obzorje. Hm, ko bi le res to bilo... Ministri se pa niso jasno izrazili ali bo Mitilineu stopil na Beneševo mesto v Društvu narodov ali ne. Tudi o Nemčiji in Rusiji so bolj malo govorili, kar ni preveč prav. Saj celo Mussolini rad živi v lepem miru z uradno Rusijo. Sicer pa ne vemo vsega, kar so si trije ministri pravili v hotelu »Toplice«. Novinarjem so podajali ljubeznive izjave in jim na mesto jasnih odgovorov želeli dosti sreče in zabave

na novinarskem zborovanju.

Z ministri je prišlo na Bled tudi kakih 100 novinarjev iz vseh mogočih držav. Celo iz Amerike so bili. Največ jih je pa bilo iz treh zavezniških držav. Vsi novinarji iz Češke, Rumunske in Jugoslavije so namreč združeni v novinarskem Malem sporazumu. Ta novinarska zveza ima nalogo podpirati v tisku stremljenje

treh zaveznic. Tudi ti kovarji javnega mnenja se zbirajo na svoje sestanke. To pot so prišli na Bled, da združijo lepo s koristnim. Od svojih ministrov bodo marsikaj izvlekli, ob lepoti slovenske zemlje se bodo pa odpočili. Glavno zborovanje novinarjev je vodil bivši »Slovenčev« glavni urednik Smodej. Marsikaj plodonosnega so tu sklenili. Še bolj važno je pa, da so videli tuji novinarji slovensko zemljo in spoznali slovenski rod, ki je bil malo znan po svetu. Mogli so se uveriti, kako je slovensko ljudstvo zraslo med Bogom in zemljo. »Kdor mu jemlje eno, mu trže tudi drugo,« tako so zatrjevali tuji novinarji, ko so se poslavljali izpod Triglavva. Novinarji, posebno francoski, so v Ljubljani pripovedovali, da so srečali poslanca Besednjaka. Bili so polni hvale o njem in dejali, da ga sedaj še bolj cenijo in umejo, ker vedo, da zastopa zdrav in krepak rod.

da velja zanj ravno toliko zadnja vas v Sloveniji kot zadnja vas v južni Srbiji. Take besede bi morali povsod po Jugoslaviji živo imeti v zavesti in se po njih tudi ravnati.

Naši vrli prijatelji za sklad »Goriške Straže«.

Zdaj se je izkazalo, koliko prijateljev ima »Goriška Straža«. Iz zavodnih Brd pošiljajo naši somišljeniki zveneče pozdrave »Straži«, iz vipavskih vasi prihajajo prispevki, in tudi naši trdni Gorjani hite »Straži« na pomoč. Vrli prijatelji, prisrčna vam hvala! »Straža« bo pogumno in krepko vršila svojo dolžnost.

Za sklad »Goriške Straže« so darovali: N. N. 5 lir; družina Prinčič, Cerovo 10 lir; Vendramin Franc, Št. Maver, 5 lir; N. N., iz Peči 5 lir; Pepina Leban, Baugera 5 lir; Čučat Ivan, Sv. Peter, 10 lir; F. K. iz Črnega Vrha 50 lir; Marija Čebren, Vrh 1 liro; neimenovana iz Mirna 5 lir; Franc Pečenko iz Batuj 5 lir, N. N. 5 lir, N. N. 2 liri, N. N. 5 lir, N. N. 2 liri, Stopar Anton iz Sv. Križa 5 lir, N. N. 3 lire, N. N. 3 lire, N. N. 5 lir, N. N. 2 liri, za kazen oni, ki je pobiral 10 lir, N. N. iz Dornberga 10 lir, Janez Rudolf iz Črnegavra 2 liri, Kati Munko iz Gorice 1 liro, N. N. iz Čepovana 10 lir, fant iz Kana la z željo, da bi postal list dnevnik 10 lir, neimenovana iz Gorice 2 liri, nekdo iz Kobarida 5 lir, Kovačič Franc iz Modreja 10 lir, N. N. iz Idrije 10 lir, po nedolžnem preganjanju Rihemberčan 10 lir, Knavs Josip, Draga 7 lir, člani izobraževalnega društva iz Ajdovščine 20 lir, N. N. Bilje 3 lire, N. N. Ajdovščina, 10 lir, N. N. Črniče, 2 liri, Velikonja Miroslav, Trnovo 5 lir, Nanut Ignac, Štandraž 3 lire, Reja Vekoslav, 5 lir, Rogelj Franc Temnica, 2 lir, N. N. Solkan 5 lir, Skrt Franc Kal 2 liri, Bizjak Andrej Kal 10 lir, N. N. Bizlje 5 lir, Podgornik Olga, Čepovan 5 lir, Kocijančič Jože, Krmin 5 lir, Velišček Anton, Anhovo, 2 liri, Jevšček Jernej, Zabrdo 5 lir, Makarovič Ciril, Avče 5 lir, N. N. Kozana 1 liro 50 cent., N. N. Kožbana, 5 lir, Leban Ivan Kal 2 liri, Podkrsnik Vončina 2 liri, Sigmund Andrej 2 liri, Skubin Ivan, Skrljevo 1 liro, Karmušič Mihael, Vrhpolje 2 liri, Erzetič Ivan, Vrhpolje 1 liro, Korečič J., Vrhpolje 2 liri, Bregant Marijo, Podgora 2 liri, N. N., Miren 5 lir, Hojčak Ivan, Vrata-Čepovan 5 lir, Stepančič Amalija, Renče 5 lir, Peršolja Lovrenc, Šmartno 1 liro, Valič Anton, Plače 5 lir, S. I., Miren 2 liri, Primožič Franc, Temnica 2 liri, Bat Venciencij, Vel. Zablje 10 lir, Stanič Anton, Gorenjpolje 5 lir, Ivo Cibilič iz Aleksandrije 50 lir. — Zadnji izkaz 525 lir, današnji 432 lir, skupaj 957 lir 50 cent.

Popravek: Čitaj: neimenovani do 100 lir in ne 10 lir, kot je bilo v zadnjem brotniku iz Idrije daroval za sklad nji »Straži« objavljeno.

Zakladi v morju.

V morju je sol, to ve vsak otrok. Pa koliko jo je? Učenjaki pravijo, da toliko, da če bi vso sol lepo enakomerno raztegnili po morskem dnu, bi segala 60 metrov visoko. Pa tudi obilica zlata je v morju. Če bi si ljudje pošteno razdelili zlate zaklade iz morja, bi prišlo na glavo 2500 kg.

Hrvaška manjšina v Avstriji.

Na skrajnem robu avstrijske republike proti Madžarski leži deželica Burgenland. Tam živi kakih 42.000 Hrvatov, ki so se priselili iz Slavonije. Avstrijci so svoji hrvaški manjšini pustili 29 šol v materinem jeziku in 14 z nemško-hrvaškim učnim jezikom.

Odlikovanje je zaslužila.

Pretekli teden je francoski poslanik v Madridu izročil španski kraljici Viktoriji najvišji red častne legije. Baje v znak velikega prijateljstva med Francozi in Španci.

Iz širokega sveta.

»Pečene« ure.

Ura vedno nagaja. Če je toplo prehitveva, v mrazu pa dremlje. Če potuješ n. pr. iz Gorice v Prago, bo gotovo kaj zastajala. Tako vpliva sprememba temperature na njo. V Nemčiji je pa začel neki inženir ure »peči«, da odpravi ta nedostatek. Izgotovljene ure prenašajo namreč vsako toliko časa iz mrzlega prostora v toplejši, tako da se kovina privadi spremembi in se vravna.

Izvirne tekme.

V Kaliforniji imajo navado, da tekmujejo vsako leto v branju sv. pisma. Čim hitreje bero, tem večji je rekord. Letos so jo že tako daleč prignali, da so celo sv. pismo prebrali na tekmi v 60 urah. Brali so kajpada izmenjaje.

Uniforme za dijake.

V Jugoslaviji imajo dosti skrbi, kako bi s prihodnjim letom pripravili uniforme za srednješolske dijake. Nekateri predlagajo samo čepice ali klobuke (kot n. pr. italijanski galiardi), drugi pa samo znake.

Ovce v kavarni.

Kaj takega pa ne še zlepa. V Meranu na južnem Tirolskem drobi po ulici čreda ovac. Mimo prifrči avto, ovčja disciplina se zmeša in cela čreda jo udere v bližnjo kavarno. Čudni gostje so povzročili precej škode ter so jih le s težavo zopet spravili na prosto.

Kristus v Indiji.

Zadnjič smo poročali v par besedah, da je odkril neki učenjak Rochrich star rokopis, ki pripoveduje o potovanju nekega Isse v Indijo. Vatikansko glasilo »Osservatore Romano« pravi, da ne smemo kar brž verovati, marveč moramo počakati, kaj bodo nadaljna učenjaška raziskovanja povedala.

Generali se ženijo.

Iz svetovne vojne znani general Ludendorff se kani znova oženiti. Zategadelj bo svojo prvo ženo proč poslal in zasnubil neko pisateljico in zdravnico Kemnitz, ki je hotela po vojni ustvariti v Nemčiji novo žensko stranko.

Sam se je sodil.

Grozna žaloigra se je doigrala pred nedavnim v nekem ameriškem zaporu. Znan in sloviti tolovaj je hotel pobegniti iz celice. Pa si je izmislil poseben načrt. Pod celico so delavci gradili nek betonski zid. Ubežnik je naprosil svojega tovariša v celici, naj ga pokrije s tekočim betonom, dihala pa bo skozi gumijasto cevko, dokler se ne bo po noči izkobacal iz mase in ubežal. Tovariš je res tako storil. Toda drugo jutro so našli delavci v strjenem betonu mrtvo moško truplo. Beton se je namreč prej strdil, nego je mogel jetnik ubežati.

Bolj na jug.

Abdel-Krima bodo Francozi poslali najbrže na otok Madagaskar. Z njim bo šlo tudi 40 njegovih ožjih pristašev. Najprej so ga mislili poslati na Korziko, zdaj so se torej bolj južno odločili.

Zanimivo tihotapstvo.

Kot papežev odposlanec je odpoval na chikaški evharistični shod kardinal Bonzano V posebnem diplomatskem vlaku se je vozil s svojim spremstvom. Mislite si veliko kardinalovo začudenje, ko vstopijo v vlak cariniki in prosijo, če smejo pregledati kardinalovo prtljago. Dejali so, da se nahaja med kovčki tudi en kovček s tihotapskimi predmeti. Kardinal seve dovolil pregled. In res najdejo cariniki med prtljago zabož s 24 dragocenimi slikami iz neke rimske galerije. Sumijo, da je hotel vtihotapiti dragocene umetnine v Ameriko ravnatelj prevozne družbe »American Express«, ki je skrbel za prevoz kardinalove prtljage. Na jasnem si pa še niso.

DNEVNE VESTI.

Mons. dr. Hilarij Zorn

je težko obolel. Priporoča se v molitve.

Novomašniki.

Včeraj, na sv. Peter, ob 8. uri zjutraj so bili posvečeni v knezonadškofijski kapeli v mašnike gg.: Janez Eržen iz Cerčna, Anton Piščanc iz Rihemberga, Franc Premrl iz Vrhpolja (Vipava) in Henrik Marcon iz Monfalkona. — Nove maše bodo peli gg. vsak v svoji rojstni duhovniji prihodnjo nedeljo 4. julija, oziroma g. Eržen v nedeljo 11. julija.

Mladim delavcem iz srca častitamo in jim želimo obilo blagoslova božjega!

France Bevk ostane v ječi.

Prizivno sodišče v Trstu je na razpravi, ki se je vršilo preteklo soboto dne 26. t. m., zavrnilo priziv Franceta Bevka proti razsodbi goriškega kazenskega sodišča, ki je pred dvema mesecema obsodilo Bevka na 4 mesece ječe. S tem je razsodba goriškega sodišča potrjena in France Bevk bo moral prebiti v ječi še dva meseca, ker prva dva je že presedel. Našim čitateljem je znano, da je bil priljubljeni slovenski pisatelj pahnjen v ječo in nato takoj sojen, ker je »Čuk na palci«, ki ga je urejeval ravno on, priobčil šaljiv dopis nekega vojaka. Policija v Gorici je smatrala dopis žaljiv za italijansko armado in je spravila Bevka kot odgov. urednika pod ključ. Prizivna razprava v Trstu, katero je naša javnost z napetostjo pričakovala, je tudi v tržaških krogih vzbudila mnogo zanimanja. Obtoženega pisatelja Bevka sta pripeljala dva orožnika vklenjenega iz Gorice. Še le v dvorani so mu verige odvzeli. Razprava sama ni nudila posebnih zanimivosti in je trajala okrog dvajset minut. Sodni dvor je po govornu zagovornika Vincija iz Gorice, ki je predlagal znižanje kazni in po govoru drž. pravdnika, ki je zahteval obsodbo, potrdilo, kakor rečeno, razsodbo goriškega sodišča. Pisatelj Bevk, ki že dolgo časa ni prav čvrstelega zdravlja, je izgledal zelo blede in duševno izmučen. Videti je bilo, da sta dva meseca, katera je že v ječi, zelo razrahljala njegovo stanje. Upamo pa, da mu še ostala dva meseca ne bosta zrušila njegovih duševnih in telesnih sil ter bo, ko se vrne med nas, zopet nadaljeval s svojim plodnim in bogatim delom. Tega dneva željno čakamo, do tedaj mu pa pošiljamo svoje iskrene tovariške pozdrave.

Imeniten zagovornik.

Na prizivni razpravi proti Francetu Bevku, o kateri poročamo na drugem mestu, je zagovornik Vinci izjavil: »Omeniti moram, da je bil moj varovanec dve leti glavni urednik »Goriške Straže« in da ni imela takrat »Straža« nikakih sitnosti

z oblastvi. In danes, ko lista ne vodi več France Bevk, veste sami, koliko preglavic nam dela ta list (quanta noia ci dà questo giornale)! Tej izjavi ne pristavljamo ničesar drugega, kakor da bi bivši sodni svetnik Vinci moral vedeti, kakšne razmere so vladale v Gorici l. 1921. in kakšne so danes. Poudarjamo samo še, da je ta neumestna opomba padla ravno pred sodnim dvorom, pred katerim se bo moral v kratkem zagovarjati naš urednik.

Poroka.

V četrtek dne 24. t. m. se je poročil g. Leopold Pelicon, knjigovodja »Čevljarske zadruge« in tajnik prostetnega okrožja v Mirnu z gdč. Marijo Mozetič, članico dekliskega krožka. Želimo obilo sreče!

Ljubljanski velesojem.

Od sobote sem je v Ljubljani prav živahno. Otvoril se je vsakoletni velesojem, ki privablja zmeraj več tujcev. Posebno italijanskih trgovcev je dosti, ki se zanimajo predvsem za lesne izdelke. Prav zanimiv je na razstavi tudi oddelek »Slovenska žena«. Le vreme tako nagaja, da niso mogli ob otvoritvi visoki gošpodje še cilindrov nataktniti na glavo. Jih bodo pa morda ob zaključku.

Pokojninsko vprašanje ljudskih učiteljev.

Pokojninski zavod za ljudske učitelje (Cassa depositi e prestiti) žilavo izdeluje reformo pokojninskega položaja ljudskošolskih učiteljev. Pristojna komisija je že izdelala načrt, ki bo stopil v kratkem v veljavo. Pokojninski položaj vpokojenih učiteljev in njihovih družin se bo s tem izboljšal. Potrebno pa je, da izpopolnijo učitelji, njihove vdove in sirote pokojninsko prošnjo z dokumenti, če tega niso do danes še storili. Radi pomanjkanja dokumentov se reševanje prošenj večkrat zelo zavlačuje. Potrebne so sledeče listine: 1. pokojninska prošnja na koledarjem papirju od 3 lir; 2. rojstni list učitelja; 3. izpričevalo sposobnosti za poučevanje; 4. potrdilo o služnostnem stanju, (vzorec 66., kategorija IV.); 5. izvleček iz splošnega seznama učiteljev (vzorec 65); 6. službeno spričevalo; 7. spričevala o dovršeni službi; 8. seznam plač; 9. zdravniško spričevalo; 10. rojstni listi vdove in sirot; 11. poletni list; 12. mrtvaški list učitelja; 13. družinski list; 14. pokojninski odlok umrlega učitelja; 15. potrdilo o vpisu; 16. morebitna spričevala, ki dokazujejo pravico vdove in sirote do privilegirane pokojnine.

Vsi dokumenti razven prošnje so koleka prosti; ravnotako tudi legalizacije dokumentov.

Državno edinstvo.

Ministrski predsednik Jugoslavije Uzunović je dejal ob neki priliki,

SOCIALNI VESTNIK.

Kako se bodo izplačevali zastanki na vojnih pokojninah?

To vprašanje zanima marsikatero vdovo in siroto. N. pr.: mož je prejemal pokojnino, toda on umrje; zgodilo se je v tem slučaju, da so žena in otroci čakali mesece in leta, predno so po očetovi smrti prejeli pokojnino. Drugi primer: mati vdova se je ponovno poročila; tudi v tem slučaju so otroci iz prvega zakona čakali mesece in leta, predno so po drugi (tretji) poroki materini prejeli pokojnino.

Da se prevelika zamuda izplačevanja pokojnine in zastankov v navedenih in podobnih slučajih odstrani, je finančno ministrstvo izdalo na zakladna nadzorništva nove odredbe.

Slučaj smrti in nove poroke.

V teh dveh slučajih se bo pokojnina izplačevala na podlagi vpisa vdove; poleg temeljne pokojnine se bodo izplačevali tudi poviški v smislu čl. 29 kr. odloka od 12. julija 1923 št. 1491. (Povišek znaša v smislu čl. 27 za prvega otroka 200 lir, za drugega 175 lir in za vsakega nadaljnjega 150 lir.) Vpoštovati je treba, da za povišek ne prihaja v poštev prva sirota. Zato bi bile to stvarne reklamacije popolnoma brezuspešne.

Ako je umrl oče ali če se je vdova poročila pred 6 majem t. l., se bodo na račun pokojnine izplačevali le predujmi. Zakladna nadzorništva so pooblaščenca, da izplačujejo na te predujme tudi poviške za sirote.

Opozarjamo postavne zastopnike sirot, da morajo v obeh slučajih vložiti to stvarno pokojninsko prošnjo z vsemi dokumenti.

Matere padlih.

Oče padlega sina prejema pokojnino. On umrje. Mati padlega mora v tem slučaju vložiti čim prej prošnjo za prenos pokojnine na njeno ime, da ne ostane dolgo časa brez pokojnine.

Prošnja za prenos pokojnine in vsi dokumenti so koleka prosti. Potrebne so sledeče listine:

1. prošnja za prenos pokojnine;
2. mrtvaški list umrlega moža;
3. poročni list;
4. rojstni list pokojnega sina-vojaka;

5. Potrdilo o vpisu pokojnine, ki je bila že podeljena umrlemu možu.

Zakladno nadzorništvo odredi na podlagi tako opremljene prošnje, da bo vdova prejela isto pokojnino, ki jo je užival pokojni mož, dokler

ne določi pokojninska komisija končne likvidacije.

Ako je bila priznana pokojnina za več sinov, ki so padli v vojni, bo zakladno nadzorništvo izplačalo pokojnino vdovi le, ko ugotovi, da je prosilka v resnici mati vseh padlih vojakov. V sučaju, da niso vsi padli sinovi pokojnega moža, tudi sinovi vdove, sme zakladno nadzorništvo začasno izplačevati pokojnino, vendar brez poviškov, ki jih določa čl. 43 kr. odloka št. 1491.

Zastanki pred 1. januarjem 1924.

Vlada je odredila, da se ustavi izplačevanje vseh onih zastankov na prenešenih pokojninah (pokojnina, ki jo prejema oče, mati, vdova, sirote, bratje in sestre), ki so zapadli pred 1. januarjem 1924. Na ta način hoče vlada prihraniti svote, ki so jih izplačale sorodnikom padlih vojakov občine v obliki dnevnih podpor.

Ti zastanki se bodo nadalje izplačevali v celoti ali deloma le, če občine potrdijo, da so prizadete osebe dnevne podpore v celoti ali pa deloma občini vrnile.

Pred kratkim so bili voditelji zakladnih nadzorništev pooblaščenca, da smejo izplačevati te zastanke na podlagi vzorca 208 ali na podlagi to stvarnih potrdil občin; razume se, da morajo prizadeti vrniti dnevne podpore, ki so jih prejeli od občin in odšteti jih državnemu zakladu.

Če bi nakazani zastanki ne dosegli izplačanih dnevnih podpor, se mora upokojencem odbiti pri vsakem obroku po ena desetina pokojnine, dokler se ne povrnejo na ta način vse prejete dnevne podpore.

Opozarjamo prijadete, da morajo biti vzorec 208 točno sestavljen in da morajo na vsa stavljena vprašanja natančno odgovoriti.

Tudi vzrok revščine.

»Se kikelco prodala bom...« poje narodna pesem in nas opominja, da je pijančevanje eden izmed največjih vzrokov uboštva. S pijančevanjem se potrosijo velikanske vsote denarja, s popivanjem se zapravi veliko časa in se pokvari zdravje, vsled pijančevanja postane človek manj sposoben ali celo nesposoben za delo in vsled pijančevanja pridejo prepri v družine, kar tudi veliko krat provzroča revščino.

Če bi se izdala le včasih po ena ali dve liri za pijačo, bi to ne bilo veliko. Ker se pa to ponavlja vsak dan, narastejo stroški za pijačo v veliko vsoto. Ako izda delavec vsak

dan le 2 L za pijačo, je to na leto 730 L in v 10 letih 7300 L. To pa ni več malenkost, to je že lepa vsota.

Na Angleškem so izračunali, da gre tretjina delavskih plač za pijačo. In pri nas ni nič boljše, še slabše. Belgijski sociolog L. Laveley je rekel: »Če bi delavci prihranili samo one vsote, ki jih izdajo za alkoholne pijače, bi lahko v 20 letih kupili tvornice, v katerih delajo.« Če tudi so te besede pretirane, vendar je v njih veliko resnice.

Pa ne le delavci zapravijo velikanske svote za alkoholne pijače, temveč tudi kmetje. Le ozirom se okrog, pa bomo videli v marsikateri kmetijski hiši revščino vsled pijančevanja in mnogo kmetij je že spravilo pijančevanje na boben.

Poglejmo, koliko pa se zapije! Pred vojno smo izdali Slovenci vsako leto okoli 100 milijonov kron za opojne pijače. Zemljiškega davka pa smo plačali na leto kake 3 milijone kron. Torej smo dali za pijačo približno tridesetkrat toliko kot smo plačali zemljiškega davka. Ker pa pred vojno ni bila tolika draginja kakor je sedaj in ker se po vojni še bolj pijančuje, zapijemo po vojni še mnogo več.

V Italiji se je izdalo pred vojno za opojne pijače okoli 1.700 milijonov lir. V Jugoslaviji se zapije po vojni okoli 4.202 milijona dinarjev. Angleži so popili v l. 1925 alkoholnih pijač za 315 milijonov funtov šterlingov ali okroglo 40.000 milijonov lir. To so velikanske vsote.

Kardinal Manning je preračunal, da bi imeli vsi lačni dovolj kruha, da bi nobenemu otroku in nobenemu odraslemu ne manjkalo obleke in da bi lahko imel vsak delavec s svojo družino zdravo in lepo stanovanje, če bi Angleži vsoto, ki jo izdajo za alkoholne pijače, vporabili za poljedelstvo, za obleko in zidanje hiš. Torej požre alkohol na Angleškem tako ogromno vsoto denarja, da bi ž njo lahko pomagali vsem revežem do hrane, obleke in stanovanja. In pri nas ni nič boljše, če ni še hujše. Pijančevanje požre nekaterim ljudem vse imetje in jih pahne naravnost v revščino. V Belgiji so izračunali, da je izmed vseh ubožcev prišlo štiri petine le zaradi pijančevanja v ubožnico.

Leta 1909 je bilo v ljubljanskem sodnem okraju 113 zapravljujev pod kuratelo, od teh so bili vsi pijanci razven onega. V tem številu so bili le zapravljevci, ki so kaj imeli in jih je bilo vredno deti pod skrbstvo; kolikor pa je bilo onega leta v ljubljanskem okraju pijancev zapravljujev, ki jih niso preklicali, ker niso nič imeli in so živeli le od

dela, toda njih družine so bile v revščini, ker so očetje ves zaslužek zapili. Kakor je bilo leta 1909 v ljubljanskem okraju, tako približno je bilo s pijanci zapravljevci takrat tudi drugod med Slovenci in sedaj po vojni je še huje, a manjka nam statistika.

Ako hočemo dobiti vsoto vseh stroškov, ki jih provzroča pijančevanje, moramo prišteti k svotam, ki se zapijejo, še one vsote, ki se izdajo za žalostne posledice pijančevanja. Pijančevanje daruje vsako leto človeški družbi velikansko število sirot, bolnikov, pohabljenec, hudodelcev, norcev in prostitutk. Pijanci in njihovi otroci napolnjujejo ubožnice, bolnišnice, norišnice, sirotišnice in ječe. Vse te naprave pa stanejo veliko denarja, ki ga plačamo z davki. Trdi pa se, da bi se lahko zaprla polovica ječ, norišnic, bolnišnic in ubožnic, če bi ne bilo opojnih pijač. Ko so bile v Ameriki prepovedane alkoholne pijače šele dve leti, je že bilo v bolnišnicah po mestih toliko praznih postelj kakor nikoli prej. Tako ugodno je vplivala prepoved alkoholnih pijač na ljudsko zdravje.

Spreglejmo in opustimo pijančevanje, pa bo v naših domovih lepše življenje in več kruha, naši otroci bodo bolj oblečeni, imeli bomo boljše stanovanje in naše zdravje ter zdravje naših družin bo boljše, pa še kaka lira se bo lahko dela na stran za slabe čase! m.

Književnost in umetnost.

Sveti Alojzij Gonzaga,

zaščitnik krščanske mladine. Za 200 letnico kanonizacije priredil dr. Jože Debevec. Založil »Glasnik presv. Srca Jezusovega«, Ljubljana, Zrinjskega 9. Tiskalo »Tiskovno društvo v Kranju« (S slikami 189 + 23 strani). Cena broširanemu izvodu 20 Din, vezanemu v polplatno 25 Din, vezanemu v celo platno 30 Din. Poština 1.50 Din več.

Za Italijo: broš. 10.— Lit; ½ platno 12.50 Lit; celo platno 15.— Lit; pošt. 1.25 L.

Za Avstrijo: broš. 2.50 S; ½ platno 3.15 S; celo platno 3.75 S; pošt. 30 gr.

Za V. S. V.: broš. —45 S; ½ platno —50 S; celo platno —60 S.

Starejši življenjepisi sv. Alojzija so že davno pošli. Velika je bila potreba in povpraševanje po novem lepem Alojzijevem življenjepis. Zato se veselimo, da je 200 letnica svetnikove kanonizacije pospešila to delo. Posebno pa nas veseli, da je tu prijel za pero poznavalec in ljub-

»Kaj ko bi se obrnil še do koga med grajščaki!«

»Bilo bi zaman. — Novograjski pozna samo cesarske ukaze. — In tak ukaz moreš izposlovati samo ti in nihče drugi!«

Gospod Makovsky se je zamislil in ni dolgo odgovoril. In to je vselej pomenilo, da stavi človek lahko vso nado vanj.

Potem se je David Boryne odpejal iz Prage in je bil vsaj deloma zadovoljen.

* * *

Na Karlštejnu je bilo vse služabništvo oboroženo, kakor da vsak hip pričakujejo cesarja ali da se od reke sem bliža sovražnik h gradu.

Mi vrani smo se danes izjemoma razposadili po stolpih in prizidkih.

Vsi fevdniki so bili tu že od justra in tudi v polnem orožju: na prsih, yna rokah in nogah so imeli težke oklepe, na glavi čelade, različniki so bili spuščeni na obraz, ob boku so jim viseli seženj dolgi meči. . . Tako se je na prvi pogled zdelo, da je tu še Karlova doba.

Gospod Joahim Novograjski plemeniti Kolovrat je bil tudi oborožen od nog do glave. Pred nekaj trenutki je izrekel nad Hyncikom Kopidlanskim smrtno obsodbo. Že

VACLAV BENEŠ - TŘEBIZKY

Dve povesti Karlštejnskega vrana

Iz češčine prevel dr. Fran Bradač.

(Na Hradčane sem letel malokdaj. Nekaj naših je izgubilo ondi svoje nosove. Na cesarskem vrtu nismo niti za hip smeli sestiti na veje. Takoj so streljali na nas, kakor bi vedeli, da je naše življenje stoletno, naš spomin kakor marmor in da vidijo naše oči tja, kamor ne vidi noben človek. Zato smo se ogibali cesarskemu gradu, kadar smo leteli mimo.)

Gospod David Boryne je bil s komornikom Makovskim ena roka, že zato, ker iz Prage do Roztoka ni bilo daleč.

In k temu dvorjanu je šel tudi danes.

Komornik ga je sprejel z najiskrenejšim sočutjem. Toliko tisočakov bi se bilo dalo čisto drugače porabiti.

»In nikjer sledu za tatovi, kakor da so izginili s Češkega.«

»Včeraj so pripeljali nekega lopova na Karlštejn! — Nekega Roz-

hudo, duduša, ki pa je sicer baje najhujši škodljivec.«

Gospod David Boryne si je položil roko na čelo i nnekaj časa premišljal. Onega dne, ko je prišel spod Zajic k njemu po denar na posodo, je bil duduš res v Roztoku; igral je v gradu, se vtihotapil gori in prosil miloščine, češ da je vojak iz turške vojne.

»On je, nihče drugi. Že vem, gospod komornik!«

In Boryne je pripovedoval dvorjanu vse do pičice. Gospodu Makovskemu so se včasih zasvetile oči, kakor da je roka pravice zasačila tatu njegovega lastnega imetka

»Toda kaj pomaga, če bo kaznovan? — Tako ogromne izgube mi nihče ne nadomesti!«

Gospod David Boryne je povsili glavo in prekrizal roke na prsih.

»Na Karlštejnu se tudi sicer go-dijo čudne reči. Ali si čul, gospod?«

Gospod Makovsky je pogledal Roztoškega ves začuden, dasi je vse natanko vedel.

»Morinskega so vrgli v ječo!«

»Najbrže ni vršil svojil dolžnostil!«

Komornik bi ne bil mogel govoriti z bolj malomarnim glasom, nego je izgovoril ta stavek. Gospodu

Davidu je šel kar mraz po kosteh, ko je to slišal.

»Tamošnji oskrbnik ne razume šale. Prav ima. Karlštejska služba je izvrstna. Ko bi ne bilo ondi nekoli te strogosti, kam bi prišli!«

Te komornikove besede so gospoda Davida še bolj osupile, tako da se je šele čez nekaj časa prav zavedel.

»Baš zaradi tega sem prišel danes k tebi, gospod, na posvetovanje. Vem, da mi ne more nihče dati bolj prijateljskega nasveta.«

Gospod Makovsky se je hipoma zresnil.

»Staremu tovarišu vedno rad postrežem, če le moršem.«

»Morinsky ima hčerko, jaz sina; govorila sva že pred leti o najinih razmerah; takole pa bi bili uničeni vsi načrti. Ti, gospod, mi moraš v tem pomagati!«

»Storim kar bo v moji moči; ko k obi bilo le od mene odvisno . . .«

»Ničesar mi ne bo žal.«

»Seveda — seveda! — Morinsky bo dal baje svoji hčerki ogromno doto!«

Saj tudi jaz, gospod komornik, nisem reven. — Ostalo mi je kljub vsej nezgodi še precej!«

ljani prijatelj naše mladine prof. dr. Debevec. Pisatelj »Vzorov in bojev« je tu vzorno opisal junaške boje prvega vzornika krščanske mladine. Z mladeniško živahnostjo kar potegne za seboj mladega čitatelja na torišče in v dobo junakovo. Nič dolgočasnega, nič duhomornega ni v tem življenjepisu: vabeči naslovi, živahen opis prizorov, ki zanimajo mlado srce. Mojstersko in dramatično je opisana 5 dejanska igra med očetom in sinom za dosego poklica. Jezik izbran, slog izglajen, pa tako poljuden, da bo po tem delu segala izobražena in preprosta mladina. Zlasti so okusno nasejani ljudski pregovori. Srečno se je naslonil pisatelj na najzanesljivejše Alojzijeve življenjepise Alojzijevejših sošolcev in redovnih sbratov; vendar je vključil temu slovenski življenjepisi samostojen; krajevne in zgodovinske pripombe ga delajo Slovencem zanimivega.

Moderna krščanska mladina sicer dobro ve, da ji je sv. Alojzij prvi vzvišeni vzornik, pa ni malo tudi predsodkov, ki ji ga odbijajo. Naš pisatelj govori mladini, naj se Alojzija nikar ne boji, pa prav spretno brani marsikomu prestrogega in težko umljivega Alojzija ter dokazuje, kar je obljubil v uvodu: tudi Alojzij je šel po strmi poti železne volje, jeklene vztrajnosti; postavil si je zgodaj visok cilj in mu potem ostal neizprosno zvest skozi vsa deška in mladeniška leta. Ker je torej res Alojzij značaj — vzor, ne bodo po tem življenjepisu veselo segali le starši vzgojitelji in prijatelji mladine, marveč tista mladina sama, ki ima smisel za — samovzgojo. Tako bo prelepi življenjepisi nov slovenski slovestven cvet, korak globlje naprej v našem duhovnem življenju in buditelj novih viteзов v naši mladini.

Knjiga je prikupljiva tudi po zunanji obliki. Tiskarna »Tiskovnega društva v Kranju« se je potrudila, da je delo tudi tehnično lično izvedla. Knjigo odlikuje fin papir, popolnoma nove črke, lepe slike, fin ovitek itd., tako, da je cena za sedanje razmere nepričakovano nizka. Naj zato nova knjiga, ki ima trajno vrednost, najde mesto v vseh knjižnicah in prijazen odziv pri vseh družinah in prijateljih notranjega življenja.

Dobiva se v vseh knjigarnah ali pa naravnost pri: upravi Glasnika, Ljubljana, Zrinjskega 9.

Materinstvo.

Izdala in založila Narodna knjigarna; tiskala Narodna tiskarna.

Zadnjič smo poročali, da je izšla zgoraj označena knjiga. V nasled-

njem priobčujemo odredbo o cerkveni cenzuri:

Ta knjiga, ki je bila nenavadno priporočana po velikih lepkih v Gorici in njeni okolici, je, kakor naglašala pisateljica, namenjena v poduk mladenkam in mladim materam, in vsebuje res nekaj dobrih strani, vendar pa jo moramo v zmislu cerkvenega prava (kan. 1395 § I.) prepovedati, ker podaja nekatere versko-nravne krive nauke in sumljive, pohujšljive izjave. Na strani 9. se očitno bolj ceni zakonski stan, kakor pa deviški, kar je zoper nauk sv. Pavla (I Kor. VII, 38).

Na strani 47. se trdi, da je splav dovoljen brez greha v slučaju, da zamore nosečnost povzročiti materino ali otrokovo smrt, med tem ko po kan. 2350 § I. zapadejo v izobčenje iz Cerkev vse osebe, ki pripomorejo k splavu, prav tako tudi matere.

Na strani 38-39. se dovoljuje raba preservativnih sredstev (z irigatorjem), da se ubrani oploditev, kar je po cerkvenih določbah prepovedano.

Na strani 40. se zakon odreka šibkim ženam, jetičnim, s srčno hibo in duševno bolnim. Po katoliški morali jim to ni prepovedano, odsvetovati pa se sme.

Poleg teh načelnih pogreškov se nahajajo v knjigi še druga nestrokovnjaška navodila, dvoumna, spoztakljiva mesta. Knjiga podaja poduk bolj za babice in poročene žene, ne velja pa vsem mladenkam. V spisu se pogreša toli važno poglavje o verski in nravnih vzgoji otroka.

Sicer je Narodna tiskarna gorici ožigosana mesta prekrila in prelepila, zato bi bili ti popravljeni izvodi manj nevarni mladini. Ker pa so nekateri nepopravljeni izvodi že prodani in prelepljena mesta še bolj dražijo radovednost čitateljev; nadalje, ker so ta mesta prozorna in čitljiva ter so porodniške slike za mladino pohujšljive, naročamo dušnim pastirjem, katehetom in drugim duhovnikom, naj razširjenje in rabo te knjige kolikor mogoče zabranijo.

Glede na to, da je korektura nedostopna, so vsi iztisi te knjige pod grehom prepovedani, tako da jih nihče ne sme čitati ne hraniti ne prodati ne posoditi ne prestaviti v drug jezik (kan. 1398 § I.).

Sveti Peter Kanizij, cerkveni učitelj.

Izšla je mala knjižica v proslavo kanonizacije velikega apostola, organizatorja in pisatelja katoliške Cerkev sv. Petra Kanizija iz »Družbe Jezusove«. Brošurica obsega posvetilno pesem, kratek življenjepisi, glavna dela, osebnost in opis čes-

čenja sv. Kanizija. V dodatku je zbranih par kratkih molitev k svetniku. — Cena brošurice znaša 1.50 Din in se dobiva pri oo. jezuitih in v trgovini Ničman v Ljubljani, večje množine pa se naročajo pri upravi Glasnika, Ljubljana, Zrinjskega 9. — Istotam se dobivajo lične podobice sv. Petra Kanizija z glavnimi podatki njegovega življenja in njegovim izrekom, ki so vsled nizke cene (25 p komad, 100 skupaj 22 Din) primerne, da se v širših masah razširi poznanje in čiščenje novega svetnika.

Koroške narodni pesmi,

harmoniziral Oskar Dev. V. zvezek. Naš najidealnejši harmonizator nar. pesmi O. Dev je lansko leto zopet nabral na Koroškem celo vrsto koroških narodnih pesmi, ki jih je zdaj izdal kot V. zvezek nar. pesmi. Prirejane so večinoma za moški in mešani zbor, par tudi za ženski zbor. Pesmi so pravi biserji slov. umetnosti; saj je znano, da prišteva glasbeni svet naše koroške narodne pesmi za ukrajinskimi med najlepše svetovne nar. pesmi. Zelo lepe so pesmice za moški zbor: »Drumlica«, »K'sem v pvaninco v vas hodiu«, »So še rožce v hartelnu žavovale«, ali koncertna »Strašno grmi in se bliska«, za meš. zbor »Sočel, moj sel« in zlasti »Marija in mlinar«. Pevskim zborom zbirko najtopleje priporočamo. Dobé jo v Katoliški knjigarni v Gorici.

Koncert društva »Mladike«, o katerem smo zadnjič poročali, se bo vršil v soboto, 17. julija, odnosno v nedeljo, 18. julija. Program še objavimo.

Pozdravi fantov-vojakov.

Iz Bolonje.

Pozdravi fantov iz Bolonje, ki služijo pri 3. topniškem polku. Pošiljajo goreči pozdrave staršem, bratom, sestram ter društvenikom in društvenicam, in posebno »Goriški Straži«, ki nam prinaša vedno novice. Nemeč Jožef, Vrtojba, Kumar Jožef, Cerovo, Kavčič Leopold, Lipa, Pahor Just, Opatje selo, Tripar Jožef, Reketavec pri Buzetu, Skerl Dominik, Trst, Renčič Karol, Trst, Repič Ivan, Trst, Komel Rok, Bilje, Komel Pavelj, Solkan, Remec Alojz, Šempas, Živec Evstafij, Osek, Šipen Jožef, Sp. Idrija.

Slovenski vojaki letnika 5, kateri služimo pri četrtem genijskem polku v Bolonji, pošiljamo najlepše pozdrave na svoje domove in našim prelepim društvom, svojim staršem, bratom, sestram, fantom in dekletom

ter jim kličemo: Bog živi! Veselo svidenje! Bo gživi tudi »Goriško Stražo« v borbi za naš obstanek!

Fant, dekle, očka, mati, ali ste pri vas že vpisani v Goriško Moh. Družbo?

TRŽNE CENE V GORICI

dne 30. junija 1926.

Česnik kg L 2—2.60; špargljev 0.40—0.60; fižol navaden L. 2—2.20; fižol koks L 2.60—2.80; salata L 0.40—0.80; krompir L 0.45—0.50; sveži grah L 0.80—1.20; rediš L 0.40—0.80; špinača L 0.80—1; vrzote L 0.60—0.80; koče L 0.30—0.50; pomaranke L 0.40—0.60; črešnje L 1.40—2.20; sveže fige L 3.40—3.60; limonke L 0.10—0.15; jabolka L 2—2.40; hruške L 1.60—2.40; breskve L 2—3.20; maslo L 14—16; mleko litrsko L 1.20—1.40; med kg L 10—12; jabolka kos L 0.45—0.55.

Goriški izvozni trg

dne 30. junija.

Na trg je bila pripeljanih 20 stovov sliv, po 250.— lir, 50 st. črešnje po 160.— 1, 40 kg svežih fig po 3.20—2.20; jagode po 7.— 1, 10 stotovov bolk po 180.— 1, 50 st. hrušk po 1.40, 40 st. breskev po 210.— 1, 20 st. cimberjev po 80 l, 30 st. graha po 1, 50 st. krompirji po 40.— 1, 30 st. fižola v stročjo po 100.— 1 in 6 st. špargljev po 210.— 1.

Najdražja brzojavka.

Ko je Amundsen v »Norge« pletel severni tečaj ter sputil tečaj norveški prapor, je ta znameniti dogodek takoj prišel v svet. Časnikar Frederik Ramm, ki se je tudi vdeležil drznega poleta, je poslal 100 besed dolgo brzojavko na popis »New York Times«. Ta brzojavka je stala s tečaja v New York 200.000 dolarjev. Prav gotovo je to najdražja brzojavka do danes.

ČITAJTE
IN
ŠIRITE

»GORIŠKO STRAŽO«

TA JE NAŠ
NAJBOLJŠI
LIST!

njegovo rodbinsko ime je težko padlo na tehtnico.

Rozhuda je stal prav pri vratih, a je trikrat prikimal z glavo.

»Prav je tako! — Prav je tako! — Izpridi se je in z izprizencem se ne sme imeti usmiljenja!«

Zadnje besede si je samo zašepetal. Sedaj je prišel sam na vrsto.

»Storil si zločin v Karlštejnskem okraju!«

»Tako je, gospod oskrbnik!«

Rozhuda je prikimal.

»In denar si razmetal?«

»Da, gospod oskrbnik!«

»Zdi se mi, da si viteški človek!«

»Sem, gospod. — In moje ime je Jindrich Bohnička. Stoleten starec sem, a nisem hotel oditi po večno plačilo kar tako na tihem. Hotel sem tem fevdnikom pokazati, da jim trohni aas, da jim hriplje vest, da jim rjavi poštenost...«

»In s tatvino si jim hotel to dokazati?«

»Tako je, gospod oskrbnik. — Na drug način bi jih ne bil mogel zbuditi k zavesti iz tope zaspanosti, iz razkošnega in razuzdanega življenja, kot če jim sežem prav k srcu, ki je obloženo z zlatom in srebrom. Tamle onega sem hotel vzbuditi s tem, da sem ga spominjal na nje-

govega deda, in šlo bi bilo, da ni bilo gladkega obraza!«

Hyncik Kopidlansky je gledal v tla, oči so bile, kakor da so se izpremenile v steklo. Tako se je zdelo, kot da ni čul nobene besede več.

»Obiskal sem več hlapcev mamona, med njimi tudi Roztoškega. Ničesar ne tajim; vse priznavam. Toda povem še to: več takih Bohničkov bi tudi vam ne škodilo, gospodje. Škoda, da sem sam — edini jaz — poslednji!«

Tu je povsili gospod Joahim glasvo, kakor da so besede tega slabotnega starca tudi njega zadele prav v srce.

»Čemu me gledaš? — Če si pisar, piši, kar govorim!«

Tako se je zadržal Rozhuda na pisarja, ki je zapisoval njegove izpovedi, kakor da je on tukaj oskrbnik, da je najmanj viteškega stanu.

»Ko bi se bil ognil tukajšnjemu okrožju, stari prepeč, bi te bil oprostil. Takole pa ni mogoče. — Tvoj zločin je izmed najpodlejših. — Obešen boš!«

Potem so poklicali Morinskega. Tresel se je po vsem životu in njegov obraz je bil blede, kot da je že ves dan počival v grobu. Gospod oskrbnik je vstal, meč ob boku je

glasno zazvenel ob ostroge in miza je zaškripala, tako težko je padla nanjo oskrbnikova desnica v železni rokavici.

»Odkar stoji ta grad — in tega je že poltretje stoletje — teegale prizera ne poznajo Karlštejnski letopisi. In zato mora tvojemu prestopku slediti kazen, kakršne ne najdemo v tukajšnjih spominim. Naj tvoji tovariši izrazijo ynapej svoje mnenje.« (V sodni dvorani je bilo vse črno, toliko nas je priletelo na okna, da čujemo sodbo nad Morinskim fevdnikom. Moji pogledi so se srečali z Rozhudovimi in videl sem na njegovem nagubančenem obrazu izraz zadovoljnosti, kot da se mu je nevem kaj posrečilo. Od Morinskega sem se nevoljno obrnil. Toda Hyncik, ta mlada, neizkušena glasva se mi je smilila, zelo smilila. Moj očka je opazil, da bi bil Kopidlanskemu najrajši pomagal, če bi mogel, in zvečer me je poklical k sebi in ymi zabičal, naj ne bom nikoli mehke narave, ker bi prvič ne dosegel visoke starosti, potem pa da so tudi med nami taki stvori najnesrečnejši in da med ljudmi malokdo zasluži resnično sočutje.)

Glasnik v stolpu je nagloma označil prihod cesarskega poslanca: češ

da vihti bel robec nad glavo in konj že komaj sopiha.

Celo gospoda Joahima se je mračilo, kakor da se zbirajo nad gradom najstrašnejši oblaki. Cesarski poslanec je navadno samo kazil njegove namere. Prigodilo se je že večkrat, da je prišel baš najneugodnejšem času. Sicer pa kakšne važne novice more prinašati? — Če so morda neke tam premagali Turke, kaj to briga Karlštejnko yposadko? — Ali se morda stepel kdo na Hradčanih? — mu je pripravljen na Karlštejnu bližden kotichek? — Karlov grad ni sezidan zato, da bi zapirali v najrazličnejše pustolovce. — Sicer v nered, gnev in jezo so tu! — Sicer, sredi katerih se hrani krona češkega kraljestva, bi morale biti kor stene svetišča.

Cesarski poslanec je bil že v dvorani, se priklonil in podal gospodu oskrbniku pismo z lastnoročnim podpisom cesarja Rudolfa, ki si pridruže sodbo nad Morinskim. Sicer gače pa nič ne ovira roke pravice zlasti glede Kopidlanskega, ki ne nikoli zatajil krvi svojih prednikov in bi bil lahko še v veliko škodo kraljestvu, kar se tiče miru v deželju. (Dalje.)

Kaj je novega na deželi?

Miren.

V nedeljo 4. julija ob 8. uri zvečer priredi »Slovensko izobraževalno društvo« svojo poletno veselico. Na sporedu je petje, pevsko dramatično prizora »Njega ni« in »Slovo od doma«, burka »Očetova oporoka«, kuplet »Črna paradna straža« ter razjanje deklet. Med točkami bo igral domači godbeni krožek. Vsa prireditve se bo vršila na dobro razsvetljenem dvorišču »Čevljarske zadruge«. Domačini in okoličani pridite, da preživite z nami par veselih uric v poletnem večernem hladu.

Šempas.

V petek dne 25. t. m. je vsled silnega naliva vdrl potok »Tribuša« čez nasipe na več mestih in poplavljal naša polja in senožeti skoro ob vsem svojem levem bregu. Porušil je deloma en most, veliko njiv je pokritih s peskom in kamenjem. Raz nekaterih je odplula povodenj skoro vso zemljo. Pridelki so deloma vničeni. Krompir leži na vrhu — kolikor ga je ostalo. Koruza je porita ali pa pokrita z nanešenim peskom. Na stotine kvintalov sena je voda odnesla proti Lijaku. Škoda je zelo občutna.

Sv. Lucija.

Pred kratkim se je poročil g. Joško Kovačič, mizarski mojster iz spoštovane Sabadinove družine iz Drobočnika z gđ. Marijo Bavdaž iz Kozmeric. Obilo sreče!

Kanal.

(Alojzijevo slavje.) — V nedeljo 20. t. m. popoldne se je v Kanalu na izredno slovesen način praznovalo dvestoletni jubilej, odkar je bil sv. Alojzij proglašen na svetnika. Daljšna priprava na to slovesnost je bila šestnedeljska pobožnost, bližnja pa tridnevna pred praznikom. Fantje in dekleta so tekmovali v pripravah za okrašenje cerkve in trga; izredno slabo vreme zadnjih dni ni nikogar strašilo. Po zaslugi deklet, posebno onih iz Mar. Družbe, je bila cerkev spremenjena v pravi svetlični vrt polen cvetja, mlajev in vencev. Posebno lepa je bila Marijina kapela; na oltarju je stala na vrhu slika sv. Alojzija, v sredini kip Brezmadežne, spodaj sv. Stanislav. Skozi tri večere je bil ta oltar, ki je bil podoben velikemu cvetličnemu šopku, razsvetljen v čarobni luči raznobarnih električnih žarnic. V nedeljo jutro je bilo prvo sv. obhajilo in obenem skupno sv. obhajilo vse mladine. Po maši je bil sprejem v obnovljeno deško kongregacijo in sprejem v dekleško Marijino družbo. — Jutranjo pobožnost je opravil domači g. dekan; peto mašo ob desetih in navdušujoč govor je imel g. prof. Terčelj. Takoj po dveh popoldne se je začela zbirati na trgu, ki je bil ves v zelenju, velika množica ljudi. Ob dveh in tri četrt se je pripeljal z avtomobilom prevzvišeni knezonadškof v spremstvu mons. Berlota in Valentinčiča. Prevzvišena je pozdravil g. dekan, v imenu mladine neki deček, zastopnice Marijine družbe in ljubka skupina otrok. Ob 3. uri je prevzvišeni knezonadškof na trgu blagoslovil novo sliko sv. Alojzija, ki se je prenesla v cerkev in vpostavila v Marijino kapelo; obenem je blagoslovil novo mladinsko zastavo za Kanal in za Deskle. Po prenosu slike v cerkev je bila procesija z Najsvetejšim, katere se je vdeležila poleg šolske mladine in Marijinih družb z zastavami tudi velika množica vernikov iz vseh sosednih duhovnij: Deskle, Plave, Gor. polje, Marijino Celje, Ročinj, Avče, Levpa so bile zastopane. Potem ko se je procesija vrnila v cerkev, je imel prof. g. Terčelj slavnostno pridigo. Sledila je za hvalna pesem. Po končanem opravilu je prevzvišeni knezonadškof podelil pontifikalni blagoslov. — Pri

vseh slovesnosti so se zopet posebno odlikovali kanalski cerkveni pevci. Stari Kanalski pravijo, da takega dneva ne pomnijo zlepa.

Jazne pri Otaležu.

Majhna ali vendar lepa je naša vasica. Popotniku se zdi, ko zagleda belo cerkvico na prijaznem hribočku, da je prišel v pravcato deželo sanj in miru. Marsikdo bi mislil, da žive tu kmetje prav ločeni od sveta in da v ta kraj še ni došel sled gospodarskega napredka. Ni čuda, saj smo do danes molčali in prikrivali svetu marsikatero novosti naše vasi. Vedite vi meščani, da tudi tu naše roke ne počivajo in se naši vaški pastirji ne zanemarjajo. Še lani ni bilo šole v naši vasi, a letos jo imamo. Zahvaliti se moramo marsikomu za to dobroto, bodisi onemu, ki je vzpodbujal kmete na to idejo ali kmetom samim, katere stane šola precej žrtev. Poleg tega imamo tudi svojo mlekarino, ki kmetu zlasti danes prav dobro koristi. Ali žal, da se kljub temu naši kmetje še premalo zanimajo in je navdušenje le prepičlo za tako dobro mlekarino. Lahko smo ponosni mi Jazničami, ker je naša mlekarina ena najboljših v tej okolici; zadruga je prav posebno zadovoljna z našimi izdelki. Zato kmetje na delo! Vporabite vsaj to priložnost, saj vam itak manjka gmotnih sredstev zlasti danes, ko so letine tako slabe in davki vedno večji. Kaj bomo želi, se vpraša gospodinja, ko pogleda poleženo pšenico? In zopet se vpraša kmet, ko se vrača iz sejma, kako bom plačeval davke, ko je živina tako poceni in živež vedno dražji? Toda to še ni dosti, da trpe kmetje gmotno. Poleg vse draginje mora ubogi hribovec znositi vsa potrebna živila iz državne ceste v košu ali naročju. Delaj torej krvavo, plačaj prav občutne davke in končno ti nihče ne preskrbi niti ugodne poti, da bi spravil potrebščine vsaj brez prevelikega napora do doma. Šolo in mlekarino torej imamo, gostilne ne rabimo, manjka nam še trgovina, sicer bi bilo vse v redu. Ali s pošto je pa žalostno! Sami moramo hoditi v Atalež po njo. Tako prihajajo dolžna sodnijska in uradna pisma prepozno, kar prisili človeka do stroškov in neprijetnosti. Vsaj dvakrat na teden bi nam ta ugodnost res prav prišla. Le kaj bomo imeli vse to, potem bomo lahko upali na razvoj izobraževalnega dela. Kako zelo bi bili potrebni pri nas društveni stanki in predavanja, ki bi nudila zlasti dekletom pouka v ročnih delih in gospodanjstvu? Toda trdno upamo, da bomo tudi vse to dosegli. Le korajže in dobre volje nam ne sme zmanjkati. Pa še drugič kaj, draga naša »Straža«!

Cerovo.

Dne 4. t. m. priredi mlado prosvetno društvo »Danica« v Cerovem svojo prvo veselico z obširnimi sporedom. Igrala se bo trodejanka »Vžitkarji« in burka v enem dejanju »Zaklad«. Na sporedu so razne pevske točke in deklamacije ter šaljiva pošta. Domači mešani pevski zbor bo pel: 1. Kresovale tri devojke, 2. »Po vodi plava«. Sodelovala bodo pri petju tudi sosedna bratska društva. V pričetku in med odmori bo sviral »Godbeni krožek« iz Gorice; sviral bo tudi pri procesiji zjutraj o priliki cerkvenega shoda. Začetek veselice točno ob 3½. Kobilni vdeležbi vabimo vse prijatelje poštene zabave. Prireditve naj da našim fantom in dekletom novega ognja in navdušenja za nadaljnje prosvetno delo.

Rihemberk.

Prosvetno društvo priredi dne 4. julija vokalni koncert s sledečim sporedom: 1. Milgrone: »Il sole«, mešan zbor, Rihemberk. 2. Fr. Fer-

jančič: »Pozdrav«, moški zbor, Rihemberk, Branica, Gaberje. 3. St. Mokranjac: »Il rukovet srbskih nar. pesmi«, meš. zbor, Rihemberk. 4. O. Dev.: »Spet ptice pojo«, mešan zbor, Brje. 5. E. Adamič: »Po vodi plava...« mešan zbor, Brje. 6. I. Laharnar: »Planinska roža«, moški zbor, Štanjel. 7. Ant. Nedved: »Naša zvezda«, mešan zbor, Branica. 8. Tomc: »Balada o Čičku«, mešan zbor, Branica. — Odmor. — 9. I. Laharnar: »Pozdrav rožicaru«, moški zbor, Gaberje. 10. Dr. Ant. Schwab: »Zdrava Marija«, mešan zbor, Rihemberk. 11. E. Adamič: »Vragova nevesta«, mešan zbor, Rihemberk. 12. *** »Balada o sv. Tilhu«, mešan zbor, Rihemberk. 13. Fr. Ferjančič: »Pastir«, moški zbor, Dornberg. 14. Ig. Hladnik: »Blejskemu jezeru« mešan zbor, Dornberg. 15. P. Hug. Sattner: »Na planine«, mešan zbor, Saksid. 16. V. Vodopivec: »Noč na Adriji«, mešan zbor, Rihemberk, Branica, Gaberje. Med odmori igrajo domači tamburaši. Koncert se bo vršil v proslavo nove sv. maše čast. gosp. Ant. Piščanca, našega domačina. Nova sv. maša, patrocinijska nega patrona sv. Urha in lep koncert, izvajan od sedmih različnih pevskih zborov, to ni nič vsakdanjega, ampak nekaj posebnega. Zato vabimo k obilni udeležbi! Prosvetno društvo in S. Gregorčičevo okrožje.

Čezsoča.

Pretekli teden se je poročil član prosvetnega društva g. Franc Šuler s članico gđ. Marijo Bizjak iz Čezsoče. Prosvetno društvo kliče vrlimi članomi: na mnoga leta! Častitamo! — Odbor.

Sežana.

Na trgu v Sežani dne 22. junija je bilo na prodaj 584 glav živine in sicer: 341 glav goveje živine, 100 konj in 143 prašičev. Cene goveji živini od 4-450 lir stot žive teže, teleta po 700 lir mrtve teže, konji po pasmi in lepoti od 1500-5000 lir glava, prašički 5-8 tedenski od 100-160 lir. Živina je bila pregledana od gg. žvinozdravkov dr. Polonija iz Sežane in dr. Fabbroviča iz Senožeč ter je bila vsa zdrava. Kupčija je bila srednje dobra: vzrok delo na polju in valuta. Kupčija z manifakturo in drugim blagom srednja. Prihodnji tržni dan se bo vršil 12. julija. Na tem semnju se običajno prodaja do bro znano zelje iz Nanosa. To zelje ima to lastnost, da v naših krajih — posebno v tržaški okolici in v Istri prav dobro uspeva. Železniške avtomobilne in vozovne zveze so ugodne na vse strani, kar nudi prodajalcem in kupcem vse ugodnosti.

Ravne pri Cerknem.

V nedeljo dne 4. jul. ob 3h popoldne priredi prosv. društvo »Zora« v Ravnak pri Cerknem šaloigro »Davek na samce«, kakor tudi ostale točke objavljenega vsprejeda.

Čepovanska dolina.

Precej drzna se mi je zdela name-ra čepovanske »Marij. družbe«, o kateri sem slišal, ko sem prišel dne 6. t. m. v Čepovan, da hoče ta dan pri svoji veselici igrati lepo, toda ze-

lo težko žaloigro »Vestalka«. Rado veden, kako jo bodo dekleta izpeljala, sem šel pogledat. Pa po pravici povem, očaran sem bil! Kaj tako lepega na deželi še nisem videl. Razun par malenkostnih pogreškov, so vse igralko, posebno pa one glavnih vlog, igrale zelo lepo in globoko premišljeno. Kako navdušeno in s prepričanjem je igrala Evfemija kot kristjana. In Evdoksija je najprvo kot paganska Vestalka v ječi in nazadnje kot kristjana, živa v grobu zakopana, s svojo izborno igro marsikaterim gledalcem, ki jih je bila polna dvorana, izvalila solze iz oči. Paganki Atroksija in Zoe pa sta s svojo prirojeno šegavostjo vzbudili mnogo smeha. Lepo so se podale igralkam zanimive rimske obleke. Krasno je bilo petje angeljev v zadnjem dejanju; pa tudi druge pevske točke so bile izvajane jako lepo in precizno. Se pozna, da imajo v osebi g. organista izbornega pevovodjo! Ljudstvo je bilo polno hvale o tej veselici, pa tudi jaz sem se ves vesel za ta duševni vžitek vrnil zadovoljno proti svojemu domu.

Bukovo.

Po dolgem odmoru je naše »Gosp. bral. društvo« zopet priredilo dne 13. t. m. pomladansko veselico. Ne smete pa misliti, da je naše društveno življenje med tem presledkom počivalo ali spalo. Ni bilo tako. Največja naša težkoča je v tem, da nimamo primernih prostora. Za vsako prireditve moramo vse na novo pripraviti. S tem so pa združene velike žrtve in zato nastopamo tako redko. Imenovani dan je bil kakor nalašč brez dežja. Radi tega je bila prav povoljna vdeležba od blizu in daleč. Bodi izrečena na temu mestu iskrena zahvala sosednim bratskim društvom in požrtvovalnim Cerkljanom! Priznati pa moramo tudi članom in članicam, da so dobro izvrševali svojo vlogo. Dobro izvežbani mešani pevski zbor je pa zapel več domačih pesmi, nam v veselje, sebi v ponos. Le tako složno in vztrajno po poti do še večje izobrazbe!

Najdeno.

Našla se je denarnica z zneskom denarja; shranjena je v mestni blagajni. Opravičeni lastnik jo lahko tam dvigne.

„Goriška Straža“
v vsako hišo!

Valuta.

Dne 30. junija si dobil:	
za 100 franc. frankov	78.50 do 80.-- Lir
za 100 belg. frankov	79.-- do 80.50 Lir
za 100 švic. frankov	534.-- do 539.-- Lir
za 100 češ.-slov. kron	81.80 do 82.50 Lir
za 100 dinarjev	49.20 do 49.55 Lir
za 1 šterling	135.20 do 135.50 Lir
za 1 dolar	27.60 do 27.80 Lir
Novci po 20 frankov	106.-- do 109.-- Lir
za 100 avst. kron	0.0390 do 0.0397 Lir

ZAHVALA.

Za vse dokaze sočutja ob smrti najinega ljubljenega soproga, oziroma očeta, gospoda

Aleksandra Berbuč-a
davčn. uprav. v pok.

izrekava vsem znancem, prijateljem in sorodnikom iskreno zahvalo.

Posebno se zahvaljujema preč. gosp. dekanu Alojziju-u Novaku-u in preč. duhovščini, ki se je v tako obilnem številu vdeležila pogreba, preč. gosp. dr. Mirko-tu Brumat-u za nagrobni govor, gosp. županu in starešinstvu, gg. cerkvenima ključarjema, gđ. učiteljicama za vdeležbo s šolskimi otroci, pevcem za žalostinki pred hišo in na pokopališču, darovateljem vencev in vsem, ki so pobožno spremljali ljubega rajnika k večnemu počitku. Dragim Stomažanom se še enkrat zahvaljujema za vso ljubeznjivost, ki so jo skazali do umrlega v življenju in smrti. Bog plačaj!

Sv. Tomaž, 24. 6. 1926.

Josipina in Alfonz M. J. Berbuč.

Listnica uredništva.

Volčjadraga: Ker smo o zadevi že pisali, menimo, da ne gre še enkrat spravljati stvari v list. Zadeli ste itak v živo in lahko upamo na po-
boljšanje. Oglasite se še kdaj!

Pojana: Dopis o prireditvi »Iz-
obraževalnega društva« se nam je
bil zamešal med razne papirje in ga
zadnjič nismo priobčili, za današnje
številko je pa že prepozno. Upamo,
da ste imeli kljub temu lep uspeh.
Pozdrave!

ZAHVALA.

Vsem, ki so spremili k zadnjemu počitku
našega nepozabnega sina

Lojzeta

se najsrčneje zahvalujemo. Posebno se za-
hvaljujemo č. g. duš. pastirju Muliču za po-
božne in goreče molitve. Ravnotako hvala
g. nadučitelju Brezavščeku za venec in v srce
segajoči govor in zadnji pozdrav. Iskreno se
zahvaljujemo tudi g. učitelji Makuc za ve-
nec ter njen trud in požrtvovalnost, ki ga
je imela z učenci pri petju tako lepih in
toložljivih pesmi pred hišo žalosti in na po-
kopališču. Ti dragi Lojze pa, ki si nad zvez-
dami, spomni se na svoje učitelje in sošolce
ter na vse, ki so te ljubili.

Cerovo, v juniju 1926.

Družina PRINČIČ.

KMETIJSKO DRUŠTVO,

reg. zadruga z neom. zavezo v Cek-
nem vabi na XIX. redni letni občni
zbor, ki se bo vršil v nedeljo 18. ju-
lja 1926 ob 2. uri popoldne v dvo-
rani Gosp. doma.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Prečitanje računov za leto 1924
in 1925.
3. Potrdilo računov za leto 1924+25.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

ODBOR.

Darovi.

Za »Slovensko sirotišče«: Na
svatbi g. L. Martinčiča in g. Mimi
Kastelic, Dobropolje, nabrali 55 L;
za prodano cigareto dobili 45 L po
g. F. Valenčiču v Trnovem št. 138;
Kmečka posojilnica v Kojskem 50
L; N. N., Rute, 20 L; prof. Franc Si-
vec, letnino 10 L; gospod Franjo v
počastitev nepozabnega blagopo-
kojnega Arturja Lokarja 300 L. —
Bog stotero poplačaj!

Izjava*)

»Jaz spodaj podpisani Benko
Ivan, pok. Franca iz Rihemberka —
Pečenkovi št. 59, obžalujem in pre-
klicujem obdolžitve izrečene dne 7.
marca 1926 na škodo gospe Pečenko
Cecilije roj. Cink iz Rihemberka —
Mrevljevi št. 54 in se zahvaljujem
slednji, da je odstopila od kazenske
ovadbe proti meni.

Ivan Benko.«

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja
uredništvo samo v toliko, kolikor zahteva
zakon.

Zdravnik za zobe in usta

Dr. LOJZ KRAIGHER

sprejema vse dni v tednu
v Gorici, na Travniku št. 20
ob sobotah in nedeljah pa
tudi v Ajdovščini šte. 146
nasproti Ljudskemu vrtu.

Naš brivec

ANTON PUCELJ.

ki je imel že pred vojno delavnico
v Gorici na Travniku, je

na novo otvoril

na Travniku tik škofije

BRIVNICO

ter se priporoča vsem rojakom.

Iz dunajskih klinik se je vrnil
PRIMARIJ Dr. D'OSVALDO,

specialist za očesne bolezni

— Gorica - Corso Verdi 24. —
Sprejema od 10—12 in od 3—4.

SANTE BUSOLINI

Uprava: Via Caprin 5
Telefon št. 314.

Naznanjam slav. občinstvu, da
smo obnovili prve dni junija stare
in priznane apnenice v Solkanu.
Istotam se nahajajo tudi kamnolo-
mi. Apno je prvovrstno in boljše
od drugih ter vsak čas na razpola-
go. — Cene zelo ugodne.

PRISTNO ŽGANJE

na drobno in debelo, konjak, rum,
špirit, grenčice, vse najboljše vrste,
kis iz čistega vina, se dobi v Via
Ascoli 31 (na vogalu trga De Ami-
cis, prej Korenj).

Čistokrven bik, rujave švicarske
pasme, star 18 mesecev, teža 400 kg,
licenciran, je na prodaj pri Kom-
para Valentinu, Lokavec pri Aj-
dovščini.

Dobrodoča gostilna v industrij-
skem kraju na Goriškem se radi
druge obrti odda takoj. Ponudbe
pod: »Dober promet« na upravo
»Goriške Straže«.

Lloyd Sabaud.

Prihodnje vožnje:

v Severno Ameriko:

»Conte Biancamano« 6. 7. 1926.

»Conte Rosso« 30. 7. 1926.

Iz Genove v Njujork v 9. dneh;

v Južno Ameriko:

»Principessa Maria« 29. 7. 1926.

»Tommaso di Savoia« 13. 8. 1926.

Iz Genove v Buenos Ayres v
13½ oziroma v 19 dneh.

v Avstralijo:

»Re d'Italia« 17. 8. 1926.

Informacije daje in sprejema pred-
naročila na vozne listke zastopnik

F. Rosich, Gorica,
Via Contavalle št. 4.

TROPINOVEC, pristni, dobite vedno v vsaki množin
pri »Zadružni žganjekuhi« v Dornbergu

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica

CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zloga češkega platna iz znane tovarne Regenchart & Raymann, vsako-
vrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira muškega in ženskega sukna.

Blago solidno!

Cene zmerne!

Izredna prodaja tkanin na račun tovarnarjev

Po znižanih cenah

(AL RIBASSO)

Via Savorgnana 5 - UDINE - Via Savorgnana 5

PRODAJAMO PO TOVARNIŠKIH CENAH.

Da oddamo veliki del blaga, ki ga iz raznih vzrokov nismo mogli prenesti, zato prične ta izjemna pro-
daja s prvim julijem in se bo nadaljevala do konca avgusta.

Nosne rutice . . . . . L 0.60	Madapolan, blago extra . L 2.90	Namizni prti s prtiči 150 cm
Prtiči za čaj . . . . . » 0.80	Brisače iz gobastega blaga » 2.75	Napoli . . . . . L 9.—
Nosne rutice z ažurom . » 1.25	Brisače za posodo, kva- dratne . . . . . » 3.25	Barvani namiz. prti s prtiči » 9.—
Povoji za deteta . . . . . » 1.30	Moške naramnice dvojno elastične . . . . . » 3.50	Žamet za lovce . . . . . » 10.50
Prtiči . . . . . » 1.50	Platno »Madona« m. . . . » 3.60	Srajce štikane . . . . . » 9.—
Brisače reklam . . . . . » 1.90	Moderčki za gospe . . . . » 3.50	Combine štikane . . . . . » 12.50
Moške barvane nogovice . » 1.60	Obposteljne preproge, reklam . . . . . » 4.90	Težje platno visoko 240 cm » 13.90
Obrobljeni prtiči . . . . . » 1.90	Blago dvojno tkano cm 100 » 4.95	Barvane preproge . . . . . » 29.—
Moške nogovice, fantazija » 2.40	Preproge iz jute . . . . . » 5.50	Posteljno pregrinjalo . . . » 32.—
Platnene plenice . . . . . » 2.50	Domače platno 150 cm . » 6.90	Odeje iz prave volne . . . » 49.—
Prozorne ženske nogovice » 2.50		Vezene rjuhe za 2 osebi . » 49.—
Svileni ženske nogovice . » 5.50		Žimnice á 14 kg. . . . . » 55.—
		Vezene rjuhe za eno osebo » 32.50

Bogata izbira blaga za gospode in gospe. — Žamet za lovce. — Izgotovljeno perilo. — Platno. — Gobasto
tkano blago za gospode. — Platno in bombaževina v vseh visočinah. — Prtenina. — Brisače inservijeti
»Fiandra«. Pletenine iz lanu in bombaža. — Tepihi — Prsni oklepi iz jute in koko. — Zavese. — Blago
za mobilije. — Posteljna pregrinjala in kuverte v vseh merah. — Dvošivi. — Opreme za neveste. — Popolne
oprave za prenočišča, zavode in internate. — Izdelane blazine iz žime in volne.

Posebna izbira narodnih
in orientalskih preprog.

Poseben popust razprodajalcem

OPOMBA: Blago, ki ne ugaja, naj
si bo glede kvalitete ali cene, se
sprejme nazaj.

Vstop prosí brez obveznega nakupa. — Cene stalne.

VIDEM - Via Savorgnana 5 - VIDEM